

คม·สด·ลึก

ปีที่ 13 ฉบับที่ 4700 วันอังคารที่ 2 กันยายน พ.ศ. 2557 หน้า 12

อาจกล่าวได้ว่า พื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยา
ครอบคลุมพื้นที่ 11 จังหวัดภาคกลาง นับ
แต่ จ.นครสวรรค์ ลงมาจนจรดอ่าวไทย
จ.สมุทรปราการ มีพื้นที่การเกษตรกว่า 17 ล้าน
ไร่ กว่าร้อยละ 70 หรือ 11.90 ล้านไร่ เป็นพื้นที่
นาข้าว โดยรับน้ำจากเขื่อนภูมิพลและเขื่อนสิริกิติ์
เป็นหลัก มีเขื่อนป่าสักชลสิทธิ์ และเขื่อนแควน้อย
เป็นตัวคอยสนับสนุน ส่งผลให้เกษตรกรสามารถ
ทำนาได้ปีละ 2-3 ครั้ง

ทว่า ผลจากการใช้ดินแบบไม่ยอมพัก ส่ง
ผลให้สภาพความสมบูรณ์ของดินเสื่อมโทรมลง
เกษตรกรส่วนใหญ่ใช้วิธีใส่ปุ๋ยเคมีในนาข้าวเพื่อ
เพิ่มธาตุอาหาร ซึ่งมีผลในระดับหนึ่ง แต่เมื่อใส่
มากและบ่อยเข้ากลับเป็นโทษ เพราะปุ๋ยเคมีทำให้
ดินแข็ง รากพืชไม่สามารถดูดธาตุอาหารไปได้
นอกจากผลผลิตไม่เพิ่มแล้ว ยังเพิ่มต้นทุนในการ
ผลิตมากขึ้น เสียหายทั้งขึ้นทั้งลง

กุลศรีศรี อนันต์พงษ์สุช รองอธิบดีกรม
พัฒนาที่ดิน ในฐานะโฆษกกรมพัฒนาที่ดิน
เปิดเผยว่า ที่ผ่านมามีกรมพัฒนาที่ดินได้ส่งเสริม
เกษตรกรปลูกพืชพืชคลุมดิน ไม้ว่านไสนแอฟริกัน
ปอเทือง ถั่วพุ่ม ถั่วพรี ถั่วมะแะ โดยจะแนะนำ
การปลูกไสนแอฟริกันในนาข้าว เพราะทนน้ำขังได้
และต้องทำการปลูกช่วงต้นฝนแล้วไถกลบระยะ
ออกดอกอายุราว 45-50 วัน

“แต่ความที่เมล็ดไสนแอฟริกันแข็ง
เกษตรกรที่หว่านไม่แช่น้ำจะมีผลทำให้เมล็ดข้าง
ส่วนนอกก่อน บางส่วนนอกที่หลัง กลายเป็นปัญหา
ต่อต้นข้าว เกษตรกรบางรายก็ไม่อยากใช้ไสน
แอฟริกัน เราเลยคิดใช้ปอเทือง ซึ่งออกพร้อมๆ

ปลูก'ปอเทือง-ไสนแอฟริกัน'

ฟื้นฟู'ดิน'อุ้งน้ำลุ่มเจ้าพระยา

กันมาปลูกแทน”
รองอธิบดีกรมพัฒนาที่ดินเปิดเผยต่อว่า ปกติ
ปอเทืองปลูกในที่ดอนหรือนาดอน เนื่องจากไม่
สามารถทนน้ำขังเหมือนไสนแอฟริกัน แต่กรม
พัฒนาที่ดินทดลองปลูกในที่ราบหรือราบลุ่ม โดย
เปลี่ยนไปปลูกช่วงหลังเกี่ยวข้าวแทน ปรากฏว่าได้
ผลดี เนื่องจากหลังเกี่ยวเกี่ยวดินยังคงมีความ
ชื้นหลงเหลือเพียงพอที่จะปลูก และส่งผลให้ปอ
เทืองเจริญเติบโตได้ดี ดังนั้นหากส่งเสริมชาวนา
ปลูกหลังเกี่ยวเกี่ยวได้ก็จะเป็นผลดีต่อการผลิตข้าว
ในอนาคต

“เกษตรกรไร้ออชรายใหญ่ในภาคอีสาน ซึ่ง
เข้าใจประโยชน์ของพืชปุ๋ยสดดี นิยมปลูกปอ
เทืองในช่วงปลายฝน เพื่อให้อินทรีย์วัตถุจากปอ
เทืองเพิ่มความสมบูรณ์ให้แก่ดินและต้นอ้อยใช้
ประโยชน์ได้” โฆษกกรมพัฒนาที่ดิน กล่าว

สมศักดิ์ สุขจันทร์ ผู้
อำนวยการกลุ่มมาตรฐานการสำรวจ
จำแนกดิน สำนักสำรวจดินและ
วิจัยทรัพยากรดิน กล่าวเสริมว่า ใน
พื้นที่ราบลุ่มน้ำเจ้าพระยา กรม
พัฒนาที่ดินเคยส่งเสริมปลูกพืชปุ๋ย
สดในช่วงที่รณรงค์คัดวงจรเพื่อ
กระโดดสินค้าตลาดระบอบการ
ปลูกข้าวอย่างต่อเนื่อง แต่ถ้า

สามารถปลูกพืชปุ๋ยสดได้ทุกปีหรือ 2 ปีครั้ง ก็
จะช่วยให้ดินมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ที่สำคัญอินทรีย์
วัตถุจากพืชปุ๋ยสดช่วยให้โครงสร้างดินโปร่ง
ร่วนซุย อุ้มน้ำได้ดี เพิ่มธาตุอาหาร
ทำให้ต้นข้าวดูดใช้ประโยชน์ได้ โดย
ให้ผลผลิตมากกว่าเดิม 20-30%

ข้าวมีคุณภาพและ
รสชาติดีขึ้นจาก
ธาตุอาหารบางตัว
ที่ไม่มีในปุ๋ยเคมี
“พืชก็คล้าย
กับคน เมื่อมี
สุขภาพดีก็มีความ
แข็งแรง ไม่ค่อย
เจ็บป่วย มีโรคภัย
รบกวน ผลผลิต

ย่อมดีขึ้นเป็นธรรมดา การเว้นวรรคการทำนาเพื่อ
ปลูกพืชปุ๋ยสดจึงเกิดประโยชน์ต่อเกษตรกรมาก
มาย ดีกว่าการทำนาโดยไม่หยุดพัก ซึ่งพืชสูงแล้ว
ว่าเป็นผลเสียต่อการผลิตและตัวเกษตรกรเอง”

ผู้อำนวยการคนเดิมระบุอีกว่า เนื่องจากพื้นที่
ภาคกลางมีสภาพเป็นดินเหนียว มีองค์ประกอบ
ทางไฟฟ้าเป็นประจุลบ ในขณะที่ธาตุอาหารเป็น
ประจุบวก ดินเหนียวจึงดึงธาตุอาหารได้ดีที่สุด
เมื่อเทียบกับดินประเภทอื่น การปลูกและไถกลบ
พืชปุ๋ยสดสำหรับพื้นที่ลุ่มน้ำเจ้าพระยาที่เป็นแหล่ง
ปลูกข้าวจะเกิดประโยชน์หลายด้านที่คาดไม่ถึง

“นอกจากได้พักดิน เพื่อลดการระบาดของ
แมลงศัตรูพืชในข้าวอู่น้ำที่สำคัญและลดต้นทุน
การผลิตแล้ว ผลผลิตข้าวที่เพิ่มขึ้นจากพืชปุ๋ยสด
20-30% ยังมีผลต่อการลดพื้นที่ที่ไม่เหมาะสมต่อ
การปลูกข้าว ตามนโยบายชาวนาดีของรัฐบาลด้วย”

ตามนโยบายของกรมพัฒนาที่ดิน นอกจากนี้
ให้ความสำคัญกับพืชปุ๋ยสดในการปรับปรุงดิน
แล้ว ยังมุ่งสร้างความเข้มแข็งแก่พืชปุ๋ยสด
โดยจัดตั้งธนาคารเมล็ดพันธุ์พืชปุ๋ยสดให้

กุลศรีศรี อนันต์พงษ์สุช

เกษตรกร ขณะเดียวกัน
ส่งเสริมเกษตรกรปลูก
เพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์และ
ขายเมล็ดพันธุ์ให้กรมใน
ราคาประกัน เพื่อสนอง
นโยบายคณะกรรมการ
สงบแห่งชาติ (คสช.)
ในการลดต้นทุนภาค
เกษตร

● สุรัตน์ อัครตะ ●